

format Eindverslag
Overige subsidies

Europees visserijfonds:
Investing in duurzame
visserij

1 Algemene informatie

Aanvraagnummer	200201219
Vul één van deze nummers in: uw KvK-nummer, burgerservicenummer (BSN) of relatienummer. <i>Geef aan welk nummer u invult.</i>	37136146 ☒ KvK-nummer ☐ BSN ☐ Relatienummer
Projectnaam	Verzamelen en analyse onderzoeksgegevens voor gebruik in de Passende Beoordeling
Projectperiode	11 februari 2013 t/m 31 december 2015

2 Verloop en leermomenten uitvoering project

2.1 Verloop

2.1.1 Welke projectactiviteiten zijn gerealiseerd?

Beschrijf de activiteiten. Als er geplande activiteiten niet zijn gerealiseerd, geef dan de reden aan. Voor wijzigingen in het projectplan moet een wijzigingsverzoek zijn ingediend.

Beschrijving van de projectactiviteiten zijn hieronder per fase weergegeven.

1. Fase	Gerealiseerd	Belangrijkste activiteiten
1. Ontwikkelfase	11-02-2013-2013 t/m 30-04-2013	<ul style="list-style-type: none">- Startoverleg- Schetsen onderzoekskader- Formaliseren afspraken
2. Startfase	01-05-2013 t/m 30-06-2013	<ul style="list-style-type: none">- Analyse beschikbare data- Evaluatie beschikbare/buikbare onderzoeksgegevens- Analyse huidige vergunning- Tussentijds overleg met sector- Aanvang schrijven onderzoeksrapport
3. Projectfase	01-07-2013 t/m 31-12-2014	<ul style="list-style-type: none">- Tussentijds overleg NGO's

		<ul style="list-style-type: none"> - Tussentijds overleg met sector - Aanvullend onderzoek uitvoeren - Opleveren concept rapportage onderzoek - Diverse onderzoeksgegevens - Tussentijds overleg met vergunningverlener 	
4. Eindfase	01-01-2015 t/m 01-04-2015	<ul style="list-style-type: none"> - Koppeling met convenanten VIBEG/VisWad - Monitoren werking - Evaluatie onderzoeksgegevens - Communiceren eindresultaat 	

Uitgevoerde projectactiviteiten

Voor realisatie van de projectdoelstelling is onderzoek, het verzamelen van beschikbare onderzoeksgegevens/data en analyse van deze gegevens essentieel. Op basis van het onderzoek dat is uitgevoerd wordt uitgezocht of met zekerheid kan worden vastgesteld dat er geen aantasting van natuurlijke kenmerken optreedt door de garnalenvisserij in aangewezen Natura 2000 gebieden. De verschillende toepassingen van de garnalenvisserij zijn onderzocht, gerelateerd aan hun impact op de Natura 2000 gebieden die zijn aangewezen op basis van de Natuurbeschermingswet. Inzet van het project was het verkrijgen van een meerjarige NB-wetvergunning. Alle projectactiviteiten waren gericht op het reproduceren van het detailniveau van onderzoeksgegevens. Deze gegevens vormden de basis voor analyse naar de effecten van de verschillende toepassingen van de garnalenvisserij op de natuurlijke kenmerken van de aangewezen Natura 2000 gebieden.

Waar nieuwe informatie uit onderzoek voorhanden was, is deze nieuwe informatie, onder invloed van nieuwe inzichten en ontwikkelingen verder geanalyseerd. Hierbij heeft de aanvoerse sector een belangrijke rol gespeeld. Om het transitieproces naar een duurzame garnalenvisserij in te kunnen slaan heeft de hoofdaanvrager Stichting Verduurzaming Garnalenvisserij (SVG) samengewerkt en geparticipeerd binnen de projectuitvoering met wetenschappelijke procesbegeleiders Agonus Fisheries Consultancy (AFC) en HWE Consult. De natuur- en milieuorganisaties werden vertegenwoordigd door de Coalitie Wadden Natuurlijk (CWN). De Coalitie Wadden Natuurlijk bestaat uit Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Vogelbescherming, Waddenvereniging, Stichting Het Groninger Landschap, Landschap Noord-Holland, It Fryske Gea en Stichting De Noordzee. Afvaardiging CWN was geborgd door de inzet van Stichting De Noordzee, met als procesbegeleider mevrouw Monique van de Water. AFC en HWE Consult hebben de belangrijkste onderzoeksgegevens geanalyseerd en beoordeeld om de betrouwbaarheid vast te leggen in het kader van de projectuitvoering. Vooral wat betreft het aspect bodemberoering is veel nieuwe informatie beschikbaar gekomen. De aangesloten Producenten Organisaties (PO's) die zijn verenigd binnen de SVG hebben input geleverd ten aanzien van de ontwikkelingen in beleid en regelgeving en hun rol op het toezicht daarvan. Veranderingen in beleid zijn tot stand gekomen door de gesloten visserijconvenanten VIBEG en VISWAD. De sluiting van diverse zones die zijn overeengekomen in het VIBEG akkoord geven gestalte aan de uitvoering van het nieuwe beleid. De NGO's hebben inspraak gehad ten aanzien van de validiteit en de manier waarop onderzoeksresultaten zijn onderzocht en geanalyseerd.

De volgende gegevens/variabelen zijn in het project tot op heden onderzocht:

- ✓ werkwijze garnalenvisserij;
- ✓ technische ontwikkelingen t.a.v. het conventionele tuig, de brievenbus, Seewing en garnalenspulstuig (pulskor);
- ✓ vergunningenstelsel;
- ✓ omvang en impact Nederlandse garnalenvisserij;
- ✓ mogelijke scenario's voor de periode 2014-2019 t.a.v. veranderingen in vistechnieken en vlootomvang
- ✓ natuurlijke kenmerken en significante gevolgen Natura 2000 gebieden;
- ✓ gegevens over toetsings- en beoordelingskaders met een overzicht van de beschermde soorten en habitattypen per Natura 2000-gebied;
- ✓ analyse van cumulatieve effecten - uitgangspunten en systematiek;
- ✓ mogelijke effecten van garnalenvisserij in Natura 2000 gebieden ten aanzien van bodemberoering, sterfte van bodemdieren en vissen door vangst en bijvangst, discards, visuele verstoring, verstoring door geluid boven- en onder water en verandering concentraties toxische stoffen en nutriënten door emissies;
- ✓ afbakening habitattypen en diersoorten voor de volgende gebieden: Waddenzee, Noordzeekustzone, Voordelta, Oosterschelde, Westerschelde en Vlakte van de Raan;
- ✓ Uitwerking per Natura 2000 gebied. Per gebied is rekening gehouden met de kenmerken, instandhoudingsdoelstellingen, effectenindicaties en de huidige staat en toekomstige toestand van het gebied.

2.1.2 Is uw project volgens planning verlopen? Denk hierbij aan inhoud en tijd. *Geef ook aan welke activiteiten niet volgens planning zijn verlopen en wat er gedaan is om dit aan te pakken of op te vangen.*

Het originele tijdsschema is twee keer gewijzigd. Middels een tweetal wijzigingsverzoeken is de startdatum vervroegd en de einddatum verplaatst. In het eerste wijzigingsverzoek is de startdatum vervroegd naar 11 februari 2013. In een tweede wijzigingsverzoek is de einddatum verplaatst van 30 augustus 2014 naar 31 december 2015. Dit waren inhoudelijke wijzigingsverzoeken gericht op de projectfasering en planning en staan los van de wijzigingsverzoeken die zijn aangeleverd voor aanpassing van de projectbegroting. De uitloop van de planning had een tweetal belangrijke oorzaken.

1) Tijdens de ontwikkelfase is een overzicht gemaakt dat ingaat op de beschikbare wetenschappelijke informatie uit de passende beoordeling van 2008. De uitvoerende partijen hebben aangedrongen op een eerdere start van het project om deze informatie te kunnen gebruiken. Zodoende is ook direct gestart met het onderzoekskader, de onderzoeksopzet en bepaling van de juiste eenheden en parameters. Daarom is de startdatum verplaatst van 1 maart 2013 naar 11 februari 2013.

2) Zoals aangegeven in het tussenverslag dat is ingediend voor dit project op 20 mei 2014 was het verzamelen en analyseren, maar vooral de interpretatie van de onderzoeksgegevens voor het gebruik in de passende beoordeling nog volop in ontwikkeling medio augustus 2014. Dit had er mee te maken dat er nog steeds geen Nb-wetvergunning was afgegeven door het bevoegd gezag (Ministerie van Economische Zaken). Er is vanuit het bevoegd gezag verzocht om diverse aanvullingen op de inhoud van de passende beoordeling die is aangeleverd in december 2013. Deze aanvullende informatie was gericht op het verzamelen van beschikbare onderzoeksgegevens/data. Voor de verschillende toepassingen van de garnalenvisserij werd medio augustus 2014 aanvullend onderzoek uitgevoerd. In uw schrijven 3 september werd verzocht om een spoedig verzoek tot vaststelling. Wij waren van mening dat dit project derhalve nog niet was voltooid, en daarom niet kon worden vastgesteld. In de goedkeuring op het wijzigingsverzoek is de einddatum verplaatst naar 31 december 2015.

2.1.3. Als de realisatie niet volgens planning is verlopen, geef dan aan waarom dit zo is en hoe u hiermee om bent gegaan.

Licht eventuele afwijking in realisatie en planning toe en geef aan hoe u dat heeft opgelost.

Zie motivatie onder 2.1.2. Belangrijkste reden voor de uitloop van de planning was het feit dat er gedurende het proces steeds aanvullende wetenschappelijke informatie noodzakelijk was. De ontwikkelingen aangaande de visserijconvenanten VIBEG en VisWad hebben ertoe geleid dat de Nb-wetvergunning op 10 februari 2015 is afgegeven door het bevoegd gezag. De inzet was een Nb-wetvergunning op 1 januari 2014 voor de garnalensector. Dat heeft automatisch geleid tot een jaar uitloop. Daarmee was de eindfase van het project feitelijk voltooid en konden de resources worden vrijgegeven en kon het projectteam overgaan tot projectafsluiting.

De belangrijkste projectresultaten en de procesvoortgang zijn vanaf het begin gemonitord en gecommuniceerd tijdens diverse projectbijeenkomsten die zijn georganiseerd door de projectorganisatie. Belangrijke rol was weggelegd voor de Regiegroep VIBEG. Deze groep bestaat uit visserijbestuurders (namens de aanvoersektor), NGO's, overheden en overige stakeholders. Omdat er voor gekozen is om de NGO's actief te betrekken bij de totstandkoming van het onderzoek is constant afstemming geweest met de natuur- en milieuorganisaties. Zij monitoren, evalueren en geven instemming en afwijzing in beleidsmatige vraagstukken. Door een sterke focus op de samenhang van rollen en verantwoordelijkheden heeft UMS als project- en procesbegeleider de regie in handen. De planning is binnen de regiegroep VIBEG meerdere malen besproken. Er is constant afstemming geweest tussen de projectgroep en de regiegroep aangaande de ontwikkelingen.

2.2 Leermomenten

2.2.1. Als er zaken zijn die niet zijn gelopen zoals u had verwacht, kan dat belangrijk zijn voor toekomstige projecten of voor collega's die een soortgelijk project willen opstarten. Geef hieronder aan of er in uw project van dit soort 'leermomenten' zijn geweest. Beschrijf om welke situaties het ging. Wat was het (mogelijke) gevolg? Hoe heeft u gehandeld of hoe u had kunnen handelen? Met welk doel en wat het (mogelijke) resultaat?

Tijdens het proces van verzamelen en analyseren van onderzoeksgegevens voor gebruik in de passende beoordeling zijn een aantal belangrijke leermomenten geïdentificeerd. Deze leermomenten worden bepaald door de invulling van het daadwerkelijke besluit. Uit dit besluit zijn diverse aanbevolen acties gerapporteerd die moeten worden gemanaged voor de termijn na 1 januari 2017. Belangrijkste leermomenten worden geïdentificeerd door de inhoudelijke overwegingen te analyseren die zijn overhandigd bij de uitgave van de definitieve Nb-wetvergunning:

- 1) Met de door aanvragers aangeleverde PB als bedoeld in artikel 19f van de Nb-wet 1998 is de zekerheid verkregen dat met het uitvoeren van de aangevraagde activiteit, gelet op de relevante instandhoudingsdoelstellingen en met inachtneming van de weergegeven voorschriften, waaronder mitigerende maatregelen, geen aantasting zal optreden van de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden Waddenzee, Oosterschelde, Westerschelde, Voordelta, de Noordzeekustzone en de Vlakte van de Raan.
- 2) De aanvragers hebben, conform artikel 41, lid 1 van de Nb-wet 1998, het belang dat zij hebben bij de vergunning gemotiveerd.
- 3) De vergunning is aangevraagd voor de periode 1 januari 2014 tot en met 31 december 2019. De verleende Nb-wetvergunning is echter tot 1 januari 2017. Dit betekent een kortere doorlooptijd, waarbij nieuwe inzichten en ontwikkelingen moeten worden gemanaged.
- 4) De aanvraag betreft de visserij met: een traditioneel garnalenvistuig, een bordennet, de Seewing en het experimenteel gebruik van een pulsvistuig (specifiek voor de vaartuigen HA 31, TH 10, TX 25 en WR 40). Bij een eventuele nieuwe beoordeling moet rekening worden gehouden met de extra ontheffingen die zijn uitgegeven voor het gebruik van het garnalen pulsvistuig. Er wordt momenteel gewerkt aan een specifiek onderzoeksprogramma om de gevolgen vast te stellen voor deze vorm van garnalenvisserij.
- 5) Convenant VisWad. Met betrekking tot de visserij in de Waddenzee zijn afspraken gemaakt. Analyse en beoordeling van deze afspraken is van belang voor de termijn na 1 januari 2017.

3 Resultaten project

3.1 Doelstelling projectplan

3.1.1 Wat zijn de effecten die u had verwacht en heeft u die gehaald?

De originele tabel is overgeslagen. De doelstellingen kunnen niet simpelweg worden vermeld in de vorm van een opsomming, met daarbij het gerealiseerde effect. Wij hebben in dit eindverslag er voor gekozen om de conclusies uit te schrijven.

Het werken aan de toekenning van een langjarige NB-wetvergunning zodat vissers die actief zijn in Natura 2000 gebieden enigszins zekerheid kan worden geboden over de bedrijfsvoering. Ter onderbouwing van de doelstelling zal onderzoek gedaan worden naar de effecten van de verschillende toepassingen van de garnalenvisserij op de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000 gebieden. De onderzoeksgegevens die in dit project worden verzameld en geanalyseerd kunnen in een vervolgtraject als basis dienen voor voor de diverse varianten van garnalenvisserij.

Conclusie

De Nederlandse garnalenvisserij voor zover deze plaatsvindt in Natura 2000 gebieden is sinds het jaar 2007 gebonden aan een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. De Natuurbeschermingswet 1998 bepaalt dat voor een activiteit waarvan op voorhand niet kan worden uitgesloten dat er effecten op bepaalde beschermde natuurwaarden zullen plaatsvinden slechts vergunning kan worden verleend indien uit een passende beoordeling blijkt dat geen significante effecten zullen optreden. De Waddenzee, de Oosterschelde, de Westerschelde, de Noordzeekustzone, de Vlake van de Raan en de Voordelta zijn aangewezen als Natura 2000-gebied. Op verzoek van de Stichting Verduurzaming Garnalenvisserij is aan Agonus Fishery Consultancy (AFC) (Bert Keus) en HWE Consultancy (Floor Heinis) input gevraagd met betrekking tot het verzamelen en analyseren van ecologische onderzoeksgegevens voor gebruik in de passende beoordeling.

Alle projectactiviteiten hebben bijgedragen aan realisatie van de projectdoelstelling. De onderzoeksgegevens die in het project zijn verzameld en geanalyseerd vormen de basis van de Passende Beoordeling. De uitvoerende partijen hebben in het onderzoeksrapport onder andere aandacht besteed aan:

- Wetenschappelijke informatie m.b.t lucht- en watervervuiling
- Wetenschappelijke informatie m.b.t. effecten op bodemstructuur en sediment
- Wetenschappelijke informatie m.b.t verstoring van bodemleven (infauna en epifauna)
- Wetenschappelijke informatie m.b.t effecten op mosselbanken
- Wetenschappelijke informatie m.b.t effecten op zeegrasvelden
- Wetenschappelijke informatie m.b.t effecten op Sabellaria riffen
- Wetenschappelijke informatie m.b.t effecten op de garnalenstand
- Wetenschappelijke informatie m.b.t effecten op beschermde soorten
- Wetenschappelijke informatie m.b.t effecten op andere vissoorten
- Wetenschappelijke informatie m.b.t effecten op de voedselvoorraad voor vogels
- Wetenschappelijke informatie m.b.t verstoring van vogels en zeezoogdieren
- De (implementatie van) relevante afspraken in het VIBEG akkoord. Hieronder met name de sluiting van gebieden in de Noordzeekustzone voor de bodem beroerende visserij en de te verwachten gevolgen hiervan voor de instandhoudingsdoelstellingen.
- De ontwikkelingen in het gebruik van innovatieve vistechnieken in de garnalenvisserij zoals de pulskor, de Seewing en de hydrorig.

- De formulering van een herstelopgave voor Habitatype H1110 in de Noordzeekustzone.
- De wijziging van de gebiedsgrenzen van het Natura 2000 gebied Noordzeekustzone.
- De aanwijzing van de Vlakte van de Raan als Natura 2000 gebied.
- Onderzoek dat zal worden uitgevoerd in de Vlakte van de Raan.
- Lopend onderzoek naar innovatieve vistechnieken.
- De ontwikkelingen in het MSC project met betrekking tot de certificering van de garnalenvisserij (managementplan garnalenvisserij).
- Ontwikkelingen in het trilaterale overleg over de garnalenvisserij tussen Nederland, Duitsland en Denemarken.
- De relevante vergunningvoorwaarden in de huidige garnalenvergunning (o.a. gebruik zeeflap).
- Relevante ontwikkelingen van andere activiteiten in het gebied ten behoeve van de beoordeling van cumulatieve effecten (zandwinning, zandsuppleties, windmolenparken, boomkorvisserij etc.).

3.1.2 Wilt u een toelichting geven op een bepaald punt in de tabel? Geef dit aan door in de tabel een verwijfsnummer te zetten. Hieronder licht u ieder verwijfsnummer toe.

Geen opmerkingen. Zie opmerkingen onder 3.1.1.

3.1.3 Heeft u de doelstellingen volgens het goedgekeurde projectplan behaald? Als er doelstellingen niet zijn gehaald, geef dan aan wat de reden is geweest waarom het doel niet is gehaald en welke acties zijn ondernomen om het doel wel te halen.

De doelstelling is gerealiseerd conform opgesteld projectplan dat is overhandigd ten tijde van de aanvraagprocedure. Het projectplan heeft een uitloop gekend ten aanzien van de oorspronkelijke planning.

3.2 Doelstelling communicatie

3.2.1 Direct na afloop van uw project bent u verplicht om de kennis en resultaten openbaar te maken. Geef aan hoe u over de resultaten van het project heeft gecommuniceerd (bijvoorbeeld vakblad publicaties, nieuwsbrieven, internetpublicaties).

Beschrijf alle verspreide projectresultaten (datum, wat, waarmee, doelgroep, etc.).

Stuur een kopie van deze publicaties en/of andere communicatie uitingen als bijlage mee.

De projectresultaten zijn via diverse media gepubliceerd. Via onderstaande kanalen is gecommuniceerd over de inhoud van het project, waarbij wordt verwezen naar de desbetreffende website:

1) Publicatie op Visserijnieuws: <http://www.visserijnieuws.nl/nieuws/7980-onderzoek-effecten-garnalenvisserij-in-natura-2000-gebieden-van-startmedewerking-garnalensector-onmisbaar.html>

2) Publicatie op Nederlandse Vissersbond: <http://www.vissersbond.nl/verzamen-en-analyse-onderzoeksgegevens-voor-gebruik-in-passende-beoordeling/>

3) Publicatie op website VisNed: <http://www.visned.nl/nl/nieuws/item/id/4856/passende-beoordeling-natuurbeschermingswet-garnalen>

4) Publicatie op website VisNed: <http://www.visned.nl/nl/nieuws/item/id/6120/aanvraag-nb-wet-garnalen>

5) Publicatie op website VisNed: <http://www.visned.nl/nl/nieuws/item/id/5047/de-aanvraag-van-de-nieuwe-nb-wetvergunning-garnalenvisserij>

3.2.2 Heeft u de geplande communicatiedoelstellingen volgens het projectplan gehaald? Waarom is de doelstelling gehaald? Als er communicatiedoelstellingen niet zijn gehaald, geef aan hoe dat komt .

Beschrijf per communicatiedoelstelling of die is gehaald en waarom wel of niet.

Gerealiseerd conform projectplan.

3.3 Publicatie-eisen

3.3.1 Zijn er publicaties geweest over uw project en voldoen deze aan de voorwaarden van de regeling (zie mijn.rvo.nl? *Zijn er brochures, persberichten en dergelijke uitgegaan en is er vermeld dat het project subsidie krijgt vanuit de EU? Indien nodig is er een bord/plaquette geplaatst?*
Stuur als dit mogelijk is de bewijsstukken mee.

Zie 3.2.1.

4 Overige informatie

4.1 Vergunningen

4.1.1 Waren er vergunningen nodig voor het realiseren van het project? Geef aan welke vergunningen dit zijn en of ze zijn afgegeven.

Er waren geen vergunningen nodig voor het realiseren van het project.

4.2 Andere financiers

4.2.1 Zijn er naast de subsidie en uw eigen vermogen nog andere financiers van het project (bijvoorbeeld andere subsidies)? Zijn er nog vertragingen of andere problemen met de financiering van het project?

Het "Maatregelenpakket garnalensector" is een 100% subsidie. Er zijn daarom geen overige financiers in het project aanwezig. Dit geldt voor het gehele maatregelenpakket, dat door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland als één geheel wordt gezien. Eventuele overschrijding van de totale projectbegroting (cash out) wordt gefinancierd uit het eigen vermogen van de hoofdaanvrager SVG.

5 Opmerkingen of toelichtingen

5.1 Heeft u nog opmerkingen of toelichtingen?

Geef een beschrijving.

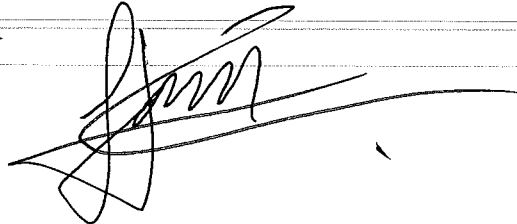
Geen opmerkingen.

6 Bijlagen

- Een kopie van alle publicaties en of andere communicatie uitingen.
- Overige bijlagen,
 - financiële administratie; facturen, betaalbewijzen, betalingsoverzicht en liquiditeitsoverzicht.
 - Controleverklaring accountant.

7 Naam en datum

Naam	G.M. Meulenbeld
Datum	7 mei 2015

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'G.M. Meulenbeld', written over the printed name in the form. The signature is stylized and includes a long horizontal stroke extending to the right.